

נייר עמדה
מיסוי כלים חד פעמיים

עמותת צלול הנאבקת מזה זמן רב בנגע הפלסטיק החד פעמי תומכת במיסוי כלים חד פעמיים וסבורה שזהו מהלך בכיוון הנכון כדי להוציא את הכלים החד פעמיים מחיינו.

לדעת "צלול" הכלים החד פעמיים הם מאויבי הסביבה הגורעים ביותר, ויש לעשות הכול כדי לצמצם את השימוש בהם עד כמה שאפשר: בבית, בעבודה, במערכת החינוך, במסעדות, בצה"ל ובכל מקום שבו הם נמצאים:

- הם מופקים מנפט בתהליך מזהם המגביר את משבר האקלים.
- השימוש בהם קצר ולעיתים אורך מספר שניות.
- הנזק שהם גורמים לסביבה הוא אדיר ונמשך עשרות עד מאות שנים ואף מעבר לכך.
- הם מעלים את נפח האשפה באופן משמעותי והם אינם מתכלים.
- הם תופסים 19% מנפח הפסולת בשטחים הציבוריים וגורמים לנזקים עצומים לחי ולצומח.
- כ-90% מהזיהום בחופי ישראל מקורו בפלסטיק חד פעמי. כשהוא מגיע למי הים הוא מתפורר למיקרופלסטיק הפוגע בחי ובצומח הימי ומגיע לשולחננו ופוגע בבריאות.
- על פי הערכות מומחים בתוך מספר לא רב של שנים יהיו בים יותר פיסות פלסטיק מיצורים חיים.
- היקף הצריכה הביתית של כלי פלסטיק חד פעמיים הוא 7.5 ק"ג לנפש - פי חמישה מאשר באירופה.
- ההוצאה הביתית של כלים חד פעמיים נאמד בכ-1.3 מיליארד שקלים בשנה ועולה בכל עשור.
- משבר הקורונה גרם לעליה בצריכה בקרב כלל הציבור - ללא כל הצדקה אמיתית.

מדוע "צלול" תומכת בהטלת המס?

"צלול" הייתה מעדיפה חקיקה האוסרת באופן מוחלט לשווק כלים העשויים פלסטיק חד פעמי, כפי שנעשה במדינות אירופה, אך תומכת בעמדת משרד האוצר והמשרד להגנת הסביבה לפיה אפשר לכוון התנהגות באמצעות מהלך כלכלי של הטלת מס. אשר ינכיח את ההבנה שיש ערך כספי לפסולת שאנו מייצרים, מתוך תקווה שהוא יביא לצמצום הצריכה מהלך שיש בו יתרונות רבים:

- צמצום השימוש יחסוך כסף רב לרשויות המוצא כיום על ניקוי השטחים הפתוחים וחופי הרחצה.
- צמצום השימוש יחסוך כסף רב המוצא כיום על ריפוי תחלואה שמקורה בפלסטיק חד פעמי.
- צמצום השימוש יגדיל את ההכנסה הפנויה בקרב משפחות רבות הטועות לחשוב שהשימוש בכלים הוא חסכוני.

באשר לטענה שהחוק יפגע במשפחות דתיות ומרובות ילדים, "צלול" דוחה טענה זו מכל וכל:

- הטלת המס תצמצם את ההרגל של רכישת כלים חד פעמיים ותחסוך למשפחות כסף רב שמוצא כיום על מוצר מיותר ומסוכן לסביבה ולבריאות – עליה של 100% במחיר תפחית צריכה ב-41% ותגביר את החסכון.
- הנתונים מראים עלייה מתמדת בצריכת פלסטיק חד פעמי גם בקרב משפחות שאינן דתיות – כך שאי אפשר לטעון שמדובר בחקיקה סקטוריאלית.

הטלת מס על כלים חד פעמיים תצמצם את צריכתם, תשנה התנהגות צרכנית, תצמצם את הפגיעה בשטחים הפתוחים, בים ובבריאות ותגביר את החסכון במשאבים מדינתיים ופרטיים